

κύκλον τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, διηγούμενοι τὰς τύχας τῶν ἐνασχοληθέντων εἰς αὐτὸν διαφόρων ἡρώων.

Ἐκ τῶν ποιημάτων τούτων δὲν μένουσιν εἰμὴ ὀλίγα τινὰ κλάσματα. Πρέπει λοιπὸν νὰ θεωρῶμεν αὐτὰ ὡς πολὺ κατώτερα τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεύς, τῶν δύο ἀριστουργημάτων, ἅτινα ἐκ τοῦ ἀρχαιοτάτου χρόνου ἦσαν ἡ χαρὰ καὶ τὸ καύχημα τῶν Ἑλλήνων. Ταῦτα ἐδιδάσκοντο εἰς τὰς σχολὰς, ἐψάλλοντο ἢ ἀπηγγέλλοντο εἰς συναναστροφάς, καὶ ἐπανελαμβάνοντο εἰς δημοσίους ἀγῶνας πρὸς τέρψιν πολυπληθῶν ἀκροατηρίων. Ὅθεν ἡ ἀπαγγελία αὐτῶν ἦτον ἡ ἐνασχόλησις τάξεως ἀνθρώπων λεγομένων Ῥαψωδῶν, (ἐκ τοῦ ῥάπτω καὶ ᾠδή), οἵτινες, ὡς περιγράφονται ὑπὸ τινος τῶν νεωτέρων, «ἐψάλλον ἢ ἀπήγγελλον εἰς τὰς τραπέζας τῶν ἡγεμόνων καὶ εἰς τὰς δημοσίους συνελεύσεις ποιήματα, συντεθειμένα, τοῦλάχιστον κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑφ' ἐαυτῶν. Ἀπῆλυνον δὲ μεγίστην ὑπόληψιν, καὶ μάλιστα σεβασμὸν, ἐξαιρέτως εἰς τὰς ἀρχαιοτέρας ἐποχάς. Τότε αὐτοὶ ἦσαν οἱ μόνοι φύλακες τῆς θρησκείας, τῶν ἠθικῶν παραγγελμάτων, καὶ τῶν πεπαλαιωμένων καὶ προσφιλῶν μυθιστορικῶν παραδόσεων τοῦ λαοῦ μεθ' οὗ κατῴκουν. Μολονότι ὀλίγοι τέχνη κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους διεκρίνοντο ὡς ὑπὸ τάξεων ἰδιαιτέρων καλλιεργούμεναι, ὁ ἀοιδὸς εἶχεν ἰδίον τοῦ ἐπάγγελμα, τὸ ὁποῖον ἐλογίζετο σεβασμιώτερον παντὸς ἄλλου. Εἴτε σταθερῶς ἐν μεγαλοπόλει τινὶ διατρίβων, εἴτε εἰς διαφόρους πολιτείας περιοδεύων, ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνώτερον ὃν, ἐλάμβανεν ὑποδοχὴν εὐμενεστάτην εἰς τὰ συμπόσια τῶν βασιλέων, καὶ τιμὴν καὶ σέβας ὡς ὁ παρὰ τῶν θεῶν εὐνοούμενος. Περιεφέρετο ὡς ὁ ταμίας τῶν ἀρχαίων καὶ ἀγαπητῶν παραδόσεων τοῦ λαοῦ· καὶ πρέπει νὰ ἠκούετο μεθ' ἡδονῆς ὑπ' ἐκείνων, οἵτινες ἀνεθυμίζοντο ὑπ' αὐτοῦ τὰ τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καὶ ἀνεκαίνιζον τὰς εὐδαιμονεστεράς ἡμέρας τῶν, ἀκροαζόμενοι τὰς ᾠδὰς του.»

Ἀοιδοὶ τῆς κλάσεως ταύτης, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν Ὀδύσειαν, ἐτιμῶντο τὰ μέγιστα καθ' ὃν χρόνον ἐγράφησαν τὰ Ὀμηρικὰ ποιήματα. Τοιοῦτοι ἄνδρες, διὰ σταθερᾶς γυμνάσεως, ἀπέκτων θαυμαστὴν εὐκολίαν καὶ δύναμιν τοῦ μνημονικοῦ. Φαίνεται ἀπὸ τὸν Πλάτωνα ὅτι δὲν ἦτο σπάνιον νὰ γνωρίζῃ Ἀθηναῖος ἐκ στήθους ὅλην τὴν Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσειαν· ὅσοι δ' εἶχον ἔργον τὴν ἀπαγγελίαν, εἶναι φυσικὸν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι διεφύλαττον εἰς τὴν μνήμην πολὺ περισσοτέρας ποιητικᾶς γνώσεις. Τοῦτο θέλει τῶνόντι μᾶς φανῇ ὀλιγώτερον ἀξιοσημείωτον, ὁπότεν στοχασθῶμεν πόσα δράματα οἱ σημερινοὶ τῶν θεάτρων ὑποκρίται διατρήουσιν ἐντελῶς ἐπὶ τοῦ νοδὸς ἐντετυπωμένα. Τὰς

ἀποταμιευμένας γνώσεις τοῦ ὁ πατὴρ μετέδιδε βαθμῶδιν εἰς τὸν υἱὸν του, καὶ ὁ διδάσκαλος εἰς τὸν μαθητὴν· καὶ ἀναμφιβόλως τοιοῦτοι ἄνδρες ἀλλήλους διαδεχόμενοι (ὡς οἱ Χῖοι Ὀμηρίδαι) διεφύλαξαν τὴν Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσειαν, —τὰ ἀρχαιότερα ὅλων τῶν σωζομένων συγγραμμάτων, πλην τινῶν μερῶν τῶν Ἑβραϊκῶν Γραφῶν,—κατὰ τοὺς αἰῶνας οἵτινες παρήλθον μετὰ τῆς πρώτης αὐτῶν ἐκφωνήσεως καὶ τῆς καταγραφῆς τῶν. Διότι ὡς ἀποδεδειγμένον λογίζεται τὴν σήμερον ὑπὸ τῶν σοφῶν ὅτι τὸ γράφειν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ εἰς τὴν διατήρησιν τοιούτων συγγραμμάτων, ἦτο πολὺ μεταγενέστερον τοῦ Ὀμηρικοῦ αἵωνος. Τοῦτο δὲ μᾶς φέρει εἰς τὸν δεύτερον κλάδον τῆς ὑποθέσεώς μας.

Ἐπεται συνέχεια.

Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΡΘΜΕΥΣ.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ἐμβῆκεν εἰς πορθμεῖον νὰ περάσῃ ποταμὸν τινα. Εἰς τὸ διάστημα τοῦ πλοῦς ἠρώτησε τὸν πορθμεῖα ἐὰν ἐγνώριζεν ἀριθμητικὴν. Ὁ ἄνθρωπος ἐφάνη ἐξεστηκώς. «Ἀριθμητικὴν! Οὐχί, κύριε, πρώτην φοράν σήμερον ἀκούω τὸ ὄνομά της.» «Μὲ κακοφαίνεται πολὺ,» ἀπῆντησεν ὁ φιλόσοφος, «διότι ἐσχάτη ἐν τεταρτημόριον τῆς ζωῆς σου.» Μετ' ὀλίγας στιγμᾶς ἠρώτησε τὸν πορθμεῖα, «Γνωρίζεις τίποτε περὶ τῶν μαθηματικῶν;» Ὁ πορθμεῖς, μειδιάσας, ἀπεκρίθη πάλιν, «Ὀχι.» «Αἱ λοιπὸν,» ἀπῆντησεν ὁ φιλόσοφος, «ἐσχάτη καὶ ἄλλο τεταρτημόριον τῆς ζωῆς σου.» Καὶ τρίτη ἐρώτησις προσετέθη εἰς τὸν πορθμεῖα, «Ἐμαθὲς ποτε ἀστρονομίαν;» «Ὀχι, ὄχι, κύριε· οὐδὲ τὸ νομά της ἤκουσά ποτε ἀρχήτερα.» «Φίλε μου, λοιπὸν, καὶ ἄλλο τεταρτημόριον τῆς ζωῆς σου ἐσχάτη.» Τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ πορθμεῖον ἐκτύπησεν εἰς τινα βράχον, καὶ κατεποντίζετο· ὁ πορθμεῖς, ἀναπνῆδῆσας, ἐκβαλε τὸ φόρεμά του, καὶ μετὰ πολλῆς προθυμίας ἠρώτησε τὸν φιλόσοφον, «Κύριε, δύνασαι νὰ κολυμβᾷς;» «Ὀχι,» ἀπεκρίθη ὁ φιλόσοφος. «Αἱ, λοιπὸν,» εἶπεν ὁ πορθμεῖς, «ἐσχάτη ὅλη σου ἡ ζωὴ, ἐπειδὴ τὸ πορθμεῖον καταποντίζεται!»

Εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ξάνθου εἰς τὴν Λυκίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ρόδου, ἀνεκαλύφθησαν λείψανά τινα τῆς ἀρχαιότητος· ἐξ ὧν τὰ μὲν ἀφῆρσεν ἦδη ἡ Ἀγγλία, τὰ δὲ μέλλει ν' ἀφαιρήσῃ ἐντὸς ὀλίγου. Περὶ τὸν Ὀκτώβριον θέλει φθάσειν εἰς Λυκίαν ἐκστρατεία ἀπὸ 100 ἄτομα, μηχανικοὺς, ξυλουργοὺς, κτίστας, κλπ., ἐκτὸς τοῦ ἀρχιτέκτονος καὶ καλλιτέχνου, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κυρίου Φέλλως—τὸ ἀτμόπλοον ἡ Μήδεια εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐκστρατείας.

Πλοῦτον μὲν πλουτοῦντος ἔχεις, ψυχὴν δὲ πένητος,
Ὡ τοῖς κληρονόμοις πλούσις, σοὶ δὲ πένης.

Πᾶς τις ἀπαιδευτος φρονιμώτατός ἐστι σιωπῶν,
Τὸν λόγον ἐγκρύπτων ὡς πάθος αἰσχρότατον.